

Nr 1391

av herr Möller i Göteborg om rätt för långvarigt arbetslösa till utlandsresa.

I arbetslöshetskasseförordningen — vari ändringar tages med riksdagens godkännande — lyder § 20: "Ersättning må endast utgå till arbetslös medlem över 16 år, som är arbetsför och i övrigt oförhindrad att åtaga sig arbete."

I boken *Arbetslöshetsförsäkringen, Handbok för arbetsförmedlare* ("Bruna boken", utgiven av AMS, 1968 års upplaga) anges på blad 20:2 följande riktlinjer, vilka tillämpas även nu:

Det förekommer att medlemmar, som avser att resa bort under en arbetslöshetsperiod, frågar arbetsförmedlingen eller redogöraren om möjligheterna att få kassaersättning för den tid de är borta från hemorten. Det är angeläget att förmedlingen och redogöraren klart framhåller som ett oeftergivligt villkor härför, att medlemmen verkligen vill och kan ta lämpligt arbete, om sådant skulle erbjudas på besöksorten. Medlem får således inte inges föreställningen att det är tillräckligt att han besöker arbetsförmedlingen på den eller de orter, dit han avser att resa.

Man kan sammanfatta nu gällande regler för erkänd arbetslöshetskassa så, att arbetslös medlem skall den dag från och med vilken han önskar räkna karens eller erhålla ersättning, personligen anmäla sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen. Därefter skall han minst en gång i veckan och på dag och tid som förmedlingen bestämmer besöka förmedlingen. Han skall vidare vara beredd att anta erbjudet lämpligt arbete varje dag, för vilken han inte anmält hinder som godtas av kassan. Om särskilda skäl föreligger äger tillsyningsmyndigheten medge inskränkningar i medlemmens skyldighet att besöka arbetsförmedlingen.

Under senare år har ett system med telefonanmälan vid inträffad arbetslöshet införts i allt större omfattning i hela landet. Det innebär att en arbetslös kassamedlem inte personligen behöver besöka förmedlingen för att få sitt kassakort kontrollstämplat, utan kan anmäla sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen per telefon.

Efter införandet av telefonanmälan gäller att arbetslös kassamedlem skall anmäla sig till den arbetsförmedling som finns i det område där medlemmen *vistas*.

Brister i gällande praxis

Undantag har bara getts för sökandes resa till utlandet när det är *starkt* att arbete i utlandet för den arbetslöse är på gång. Detta är be-

klagligt av flera skäl och betyder att den som är långvarigt arbetslös i praktiken inte kan erhålla en utlandsvistelse.

Vederbörande kan ha haft semester för nära ett år sedan och nu vara i behov av ett *miljöbyte* för en kort tid. Även om man i princip skall aktivt söka arbete och stå till arbetsmarknadsmyndigheternas förfogande, kan detta inte vara en rimlig princip gentemot den person som varit arbetslös t. ex. ett halvår eller t. o. m. över ett år.

Det är också uppenbart att en rigorös praxis lätt medför *missbruk*, dvs. att en arbetslöshetsförsäkrad trots de stelbenta reglerna kan känna sig i ett mycket stort behov av en kortare resa och otillåtet utför en sådan. Också för att bestämmelser och riktlinjer allmänt skall efterlevas, vore en uppmjukning därför värdefull.

När besök eller telefonanmälan skall ske en viss vardag i veckan blockeras möjligheterna att deltaga i de veckoresor till utlandet — som i praktiken omfattar åtta dagar — vilka är billiga och anordnas i form av sällskapsresor. Också vid individuella resor kan en tid av en vecka — eller efter mycket lång tids arbetslöshet två veckor — för resa till utlandet vara befogad med tanke på den arbetslöses psykiska och fysiska välbefinnande.

En uppmjukning

Även om det är ett fundament för arbetslöshetsförsäkringen, att den arbetslöse under försäkringstiden står till arbetsmarknadens förfogande, är tillämpningen av ovan nämnda § 20 i arbetslöshetskasseförordningen alltför sträng. För en ändring av nuvarande förhållanden fordras inte en ändring av paragrafen. Det räcker att orden "i övrigt" *tolkas* så, att den arbetslöse skall vara oförhindrad att åtaga sig arbete utom under högst 8 dagar för utlandsresa, då han varit arbetslös under minst ett kvartal i följd, och högst 15 dagar för utlandsresa, då han varit arbetslös i minst tre kvartal i följd (utan tidigare utlandsresa under perioden, annars högst ytterligare 8 dagar). Ett oeftergivligt villkor skall vara förhandsanmälan och tillåtelse från arbetsförmedlingen, eftersom i särskilda fall en planerad resa kan böra behöva uppskjutas på grund av att lämpligt ledigt arbete omedelbart väntas dyka upp.

För en dylik tolkning räcker det att riksdagen ger sin uppfattning till känna. En ändrad tolkning skulle ha stor betydelse för många människor, och som en "garanti" för en kortare utlandsvistelse vid långvarig arbetslöshet för ett ännu mycket större antal människor. Siffran från AMS över antalet arbetslösa i januari 1972 är 85 600, varav 64 600 är registrerade kassamedlemmar.

Med hänvisning till ovanstående hemställes

att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna att § 20 i arbetslöshetskasseförordningen bör tolkas så, att den tillåter arbetslös som uppbar ersättning från allmän arbetslöshetskassa

att efter anmälan och erhållen tillåtelse vistas i utlandet högst 8 dagar eller högst totalt 15 dagar efter en sammanhängande arbetslöshetsperiod som omfattat minst tre respektive nio månader.

Stockholm den 26 januari 1972

BIRGER MÖLLER (fp)
i Göteborg